

Planske naloge v živinoreji

Živinoreja je poleg poljedelstva najvažnejša veja kmetijstva. Da bi v naši občini ta zadovoljila vsem potrebam tržišča ter izvozu, jo je potrebno čim bolj organizirati. Usmeriti jo bo treba na široki fronti v pogodbeno in kooperacijsko proizvodnjo za potrebe domačega tržišča, medtem ko bo šla proizvodnja družbenih posestev vedno bolj na tuja, inozemska tržišča.

V govedoreji bo posvečena vsa pozornost mladi živini. Nedvomno je, da je orientacija v to smer odraz zahtev zunanje trga. Pri nas smo doslej v glavnem izvažali mnogo neplodne in neizenačene živine, predvsem teleta v teži 70 do 80 kg ter drugo mršavo živino, ki so jo tam spitali in pri tem prav lepo zaslužili. Podobno je bilo v prašičereji. Naše gospodarstvo tako od izvoza ni imelo takšnih koristi, kot bi jih lahko.

Pogodbeno pitanje je zabeležilo letos lepe uspehe. V primeri z letom 1957 in 1958 je ponovno naraslo. V času, ki je pred nami pa bi naj prešli v široko akcijo pitanja telet, torej v novo kvaliteto v živinoreji. Gre za pitanje telet na težo 200 kg, kar je velikanskega pomena za povečanje tržnih koli-

čin mesa. Razen tega je to kvaliteto možno zelo ugodno plasirati v inozemstvu, ali pa nadaljevati s pitanjem do teže 400 kg — baby-beef, ki je prav tako tudi zelo iskan na tujih trgih. Skratka, v naši občini moramo vse sile vložiti v to, da bo akcija pitanja telet na 200 kg zajela vsjo potrebno širino.

Ta naloga ne bo težka, če se bomo držali nekaterih ukrepov. Predvsem je treba točno izvajati uredbo o prepovedi klanja telet. Občina in zadruga poslovna zveza bosta morali zasledovati, kam gre do teleta. V republiškem merilu bi morali v naslednjem letu izpiti 80.000 telet na težo 200 kg, in v ptujski občini 3500 kom. Razumljivo je, da bo potrebno maksimalno aganžiranje kmetijskih strokovnjakov, da bo to število doseženo.

Na baby-beef bi naj spitali že letos 7000 naslednje leto pa 10.000 glav. Ta proizvodnja bi naj bila dosežena v glavnem na družbenih posestvih.

Važna naloga kmetijskih strokovnjakov je organiziranje pitališč pri kmetijskih zadruožah. Prva takšna pitališča že delujejo.

Uredba o prepovedi klanja telet in prodaja živine na zadrugah in medzadrugnih dogonih, investicijski načrti nekaterih zadrug, k nameravajo zgraditi močna živinorejska središča — vse to so faktorji, čeprav trenutno še v razvoju, ki bodo vplivali na večjo proizvodnost v živinoreji.

Doslej je bila najmnogičnejša oblika sodelovanja v pitanju goveda kategorij 1 do 2 in 2 do 3 let. Toda tudi ta oblika ni bila najdoslednejša ter je imela nekatere pomanjkljivosti.

Pogodbeno pitanje goveda je za kmetovalca ugodno, ker ima poleg prirastka tudi dober gnoj. Vsekakor je pitanje mladih živali cenejše kakor starih, ker mlade boljše izkoriščajo krmo. Zunanji trg pa tudi zahteva mlado pitano živino, ne pa staro.

V prašičereji zasledujemo dve smeri proizvodnje, in sicer proizvodnjo pravih bekonov in pa prašičev-pršutarjev. Za izvoz v zahodnoevropske države prihajajo v poštev zlasti mesnati prašiči do 90 do 120 kg teže, najbolj pa so cenjene živali s 100 kg teže belih mesnatih pasem, ki imajo enakomerno, ne predebelo slanino, čvrsto in sočno za predelavo sposobno meso. Tem pogojem ustreza holandska pasma, ki ima dolg hrbet in razvite šun-

ke. Najvažnejše pri pitanju za določeno kategorijo je čas pitanja, v katerem dosežejo določeno težo. Pri nas je bil doslej ta čas čisto predolg, kar je imelo posledice v kvaliteti, pa tudi druge napake so se dogajale pri pitanju.

Na republiškem področju bi naj spitali v naslednjem letu 180.000 takih prašičev in v občini Ptuj 21.400 prašičev.

Proizvodnja bekonov je v glavnem vzreja prašičev švedske landrace pasme. Z uvozom teh svinj začenja pri nas prava vzreja pravih bekonov. Za sedaj bodo to vrsto prašičev redili predvsem na družbenih posestvih.

Sveda je izboljševanje živalske proizvodnje v tesni zvezi s stopnjo intenzivnosti pri proizvodnji krme, s sodobno zoo- in agrotehniko kakor tudi z racionalizacijo tehnološkega postopka.

Vsekakor je naloga vseh, da z uvajanjem naprednih postopkov v živinorejski proizvodnji, učenjem in prepričevanjem neposrednih proizvajalcev dosežemo, da bodo te postopke osvojili in da se bodo začele boljše izkoriščati rezerve v naši živinoreji. Inž. Egon Zorec

V zatišje med dvema svetovnimi turnejama, Eisenhower po Evropi in Hruščev po ZDA, je postal laški problem preko noči svetovni problem številka 1. Na hitro so sklical Varnostni svet, da bi preko OZN uredili napotke, ki trajajo v Laosu že več mesecev, ali bolje, da bi poskušali popraviti tista nasprotja, ki jih je pustila odprta mednarodna komisija. Varnostni svet je izvolil pododbor, ki bo že prihodnje dni odpotoval v Laos.

Bloukova razdeitev v Evropi je dosegla nekaj let po drug svetovni vojni svojo dokončno obliko in zato ne prihaja pri nas do takih notranjih trenj. V Aziji in Afriki pa je to drugače. Poleg nemerjenih domačih razmer v nekaterih azijskih deželah, kjer imajo feudalci in kralji še vedno vsaj omejeno pritožbo na deželo, se zunanje sile, ker bi rade pomaknile svoja vplivna področja čim globlje v »sovražni« tabor. Zato so tudi v Laosu pustili odprta številna vprašanja, ker so računali, da bi kasneje morebiti lahko služila ta država kot bočna sila proti Severnemu Vietnamu in Kitajski.

Eno izmed osnovnih načel ameriške obrambne politike je tako imenovano obkoljevanje. Zato so ustanovili tri vojaške zveze — Atlantsko, Centralno (bivšo Bagdadsko) in Daljnovzhodno. Na ta način so okoli Sovjetske zveze in njenih zaveznikov postavili vojaške straže. Ker pa Bagdadska in

Dalnovzhodna zveza nista zaključeni, je vmešavanje, čeprav uradno nepriznано, za ameriško politiko tem potrebnije. Za sovjetske moramo seveda tudi povedati, da v obrambi pred popolno obkolitvijo kaj radi podpirajo nezadovoljstvo množice in s tem zbijajo klin v zahodni svet.

Azijske množice so v primerjavi z evropskimi v strahotnem položaju in zato so dojemljive za vsako gibanje, ki nosi s seboj socialne reforme. Če pa je zemlja v rokah aristokratov in je množica večkrat lačna kot sita, ima gibanje vedno dovolj zagovornikov. Zato je jugoslovanska stališče o nevmešavanju v notranje zadeve vsake dežele najpravičnejše. Dokler je bila laška kraljevska vlada gospodar položaja in je bilo bivše gibanje Patet Laos pripravljeno na kompromise, so bili kar zato, da mednarodna komisija preneha z delom. Ko pa je kraljevska vlada v napadu na opozicijo doživela polom, se je takoj obrnila na Ameriko in OZN, da bi ji nudili pomoč.

Zaradi trenutne svetovne situacije pa Američani niso mogli kar preko noči poslati v Laos eksperimentalni korpus kot hani v Libanon. S tem bi porušili vsa dosežena prizadevanja, da bi s Sovjetsko zvezo na mirnem način uredili vrsto vprašanj. Ker pa je gibanje Patet Lao v ofenzivi, so morali ukreniti vsaj nekaj in zato s ose odločili za pododbor Varnostnega sveta.

Čuvar našega morja

Te dni praznujemo 17-letnico zgodovinskega dogodka, ko je tovarš Tito izdal ukaz, da se osnuje partizanska vojna mornarica.

Način, kako so se formirali naši prvi partizanski pomorski odredi, je bil povsem podoben formiranju kopnih partizanskih odredov — začeli so z golimi rokami, brez ladij, brez orožja in pomorskih kadrov. Toda borci so pokazali izredno primere hrabrosti in iznajdljivosti.

Prva partizanska oborožena akcija na našem morju je bila 23. januarja 1942. leta v podbiokovskem pristanišču Gradac, ko je bila italijanska motorna jadrnica »Merkur« prisiljena zobesti belo zastavo.

V teku leta 1942 so z osvobodjenimi Podgorje in ostalih pristanišč blokovskega Primorja partizanski pomorski odredi neprestano napadali sovražna brodom, likvidirali motorna ladij »Darka«, »Mare«, »Duxa« in drugih manjših ladij sredi morja, podnevi in ponoči, napadi golorokih prebivalcev liza na posadko italijanske ladije, potopitev parnika »Ika« in drugo — vse to je pristoje okupatorja, da je plul v konvojih, pod zaščito torpedov in hidroavionov, da je oborožil potniške ladije in poslal nove pomorske in kopne sile v Dalmacijo.

Vse to pa na ustrahovalo hrabrih mornarjev, da ne bi še naprej drzno napadali z majhnim lesenim ladjami mornarice, ki se je uvrščala v svetovno pomorsko silo. — Samo v zadnjih dneh leta 1942 je partizanski »Pionir« ujel pred Podgorjo pet motornih ladij. Tudi vse pogostejše bombardiranja iz zraka in z morja niso mogla zaustaviti formiranja in razvoja partizanske mornarice. Do kapi-

tuacije Italije je bilo napadenih okoli 80. ujetih pa 32 ladij.

Uspehi so v teku okupacije zahvalni tudi žrtve. Od 16 oboroženih ladij, kolikor jih je imela Mornarica NOVJ, jih je bilo 10 potopljenih, a od 57 petrolijskih čolnov jih je bilo 20 uničenih.

Po vojni je bilo treba vse te plovnice enote zamenjati z modernimi ladjami. Kadri so morali dobiti ustrezno strokovno izobrazbo. Spet se je pričelo znova, kot v začetku borbe, ker so bile ladje dejnice porušene, materialnih sredstev ni bilo in prav tako ne pomoči z inozemstva.

Strnjenost povojnih let ni dolgo razdobje v življenju neke mornarice. — Toda v tem času je naša mornarica zrasla v močno oboroženo silo na morju, ki razpolaga z izšolanim kadrom, obogatena z izkuštva iz borbe in modernim ladjevjem.

Naša Vojna mornarica črpa svojo moč in dobiva prav smisel in opravičilo šele v povezanosti z ostalimi čimtelji naše pomorske stvarnosti. Naše ladjedelnštvo ni samo važna veja našega narodnega gospodarstva, ampak je tudi obrambni faktor, ki v določenih okoliščinah lahko s sodelovanju z vojno mornarico odigra važno vlogo pri ohranjanju neodvisnosti naše domovine. Naše otočne in obalne komune pri reševanju življenjskih problemov primorskega prebivalstva, kot so električna energija, oskrba z vodo, pogodovanje itd., ne rešujejo samo osnove standarda tega prebivalstva, pač pa tudi kopico drugih vprašanj, važnih za obrambo našega morja in obale. — Jugoslovanska vojna mornarica pa ni samo branitelj našega morja in (Nadajevanje na 2. strani)

50. zagrebški velesejem

Prejšnjo soboto je predsednik Tito vprico številnih uglednih osebnosti iz našega političnega in gospodarskega življenja v zveznem merilu odprl jubilejni 50. zagrebški velesejem.

Na letošnjem zagrebškem velesejmu razstavlja 5673 razstavljalcev iz 30 dežel svoje izdelke. Vidno mesto med razstavljalci zavzemajo na jubilejnem velesejmu domači proizvajalci, ki jih je 1012 iz vseh področij proizvodnje, od

teh pa jih je 759 iz industrije. V tej panogi pa je na prvem mestu kovinska stroka, sledi elektrotehnika, kemična industrija itd.

Na letošnjem jesenskem velesejmu prvič razstavlja nekatere dežele iz azijsko-afriškega področja, n pr. Etiopija, Indonezija, Ceylon in Maroko. Italija in Grčija sta letos precej povečali obseg svojih razstav, predvsem pa možnosti izvoza.

V okviru sejma so prirejene posebne specializirane razstave, ki se omejujejo na posamezna področja dejavnosti. Tako je posebna razstava merilne in regulacijske tehnike, razstava usnja in obutve, revija oblačanja, mednarodna razstava knjig, filatelistična razstava in turistična razstava.

Izvedenci pričakujejo, da bo izkazal jubilejni jesenski zagrebški velesejem tudi primeren gospodarski uspeh.

Prve uspešne polletne konference

Predsedstvo Občinskega sindikalnega sveta Ptuj je pred kratkim proučilo potek dosedanjih polletnih konferenc sindikalnih podružnic ter sklenilo, da morajo biti te zaključene najpozneje do 15. septembra zaradi priprave na polletno konferenco Občinskega sindikalnega sveta, ki bo koncem septembra.

Dosedanje polletne konference, ki so bile v 22 sindikalnih podružnicah, govore o veliki zrelosti izvršnih odborov, ki so se resno in s čutom odgovornostjo lotili svojih nalog v pripravi na polletni obračun svojega dela. Našli so pravo vsebino, jedro in namen polletnih konferenc in so v poročilih zajeli bogato vsebino gospodarjenja v podjetju in dela sindikalne podružnice v prvem polletju. Dobro pripravljena poročila so bila pobuda v živahne razprave, ki so zajele predvsem vprašanja polletnih proizvodnih in finančnih planov podjetij, vprašanja odnosov v podjetjih, zaščito dela, tarifno politiko in prve rezultate novih tarifnih pravilnikov v delovni sitilnosti in proizvodnji, strokovno vzgojo in skrb za delovnega človeka, za njegove delovne in življenjske pogoje, vprašanja družbene prehrane, centralne menze, toplih obrokov malice, stanovanjsko problematiko, področje zdravstvene zaščite, delo na kulturno-prosvetnem polju itd.

Dobro pripravljene konference, poročila in razprave so v celoti odraz aktivnosti sindikalne podružnice v podjetju. Posebno pa so polletne konference imele uspeh tam, kjer sindikalna podružnica ni osamljena in kjer njene vloge ne podcenjujejo. Izvršni odbori nekaterih podružnic imajo širši program svojega dela, uvedeno imajo stalno sodelovanje in povezanost s kolektivom, delavskim svetom, upravnim od-

borom, kakor tudi vodstvom podjetja in tako ne gre nobena akcija mimo sindikalne podružnice in tako vsi organi skupno sodelujejo in rešujejo probleme svojega delovnega kolektiva. — Uspehi v takem primeru ne izostanejo. V takih kolektivih tudi ni potrebno govoriti, kaj naj dela sindikalna podružnica in kje je njeno mesto in vloga.

Dobro pripravljene polletne konference so bile v sindikalnih podružnicah: Pošta Ptuj, Tekstilna tovarna in barvarna Ptuj, Trgovsko industrijsko podjetje »Les« Ptuj, IKLIP Ptuj, tovarna Avtopreme Ptuj, Zeleniške delavnice Ptuj, Pekarna-Mlini »Vinko Reš« Ptuj, Občinski ljudski odbor, Obrtne delavnice in Lovrencu in še v nekaterih drugih. Poleg teh pa moramo vsekakor dati najboljše oceno sindikalni podružnici Tovarne gline in aluminija Kidričevo. V tem podjetju je izvršni odbor izdelal najboljše poročilo, ki ga je dostavil vsem svojim pododborom po obratih, kjer so o njem razpravljali in izdelali svoja poročila.

Zraven vseh teh dobrih sindikalnih podružnic pa žal imamo tudi take, ki še niso začeli s svojimi polletnimi konferencami. Imamo celo primere, da se posamezni vodilni ljudje v podjetjih izogibajo delu v sindikatu. Tak je primer računovodje nekega podjetja, ki ne smatra za potrebno, da bi se udeležil polletne konference sindikalne podružnice. Zato ni čudno, da nekatere sindikalne podružnice niso na polletnih konferencah obravnavale polletnega finančnega obračuna in izvršitve plana proizvodnje in uveljavljanja novega tarifnega pravilnika.

Polletne konference so torej pokazale vrsto velikih uspehov na eni strani, na drugi strani pa tudi vrsto neuspehov, predvsem pa to, da posamezne sin-

dikalne podružnice še niso postale gonilna politična sila v podjetju, prav tako pa v razvoju in uveljavljanju delavskega sveta in upravnega odbora.

Vse ugotovitve v zvezi s polletnimi konferencami postavljajo pred Občinski sindikalni svet nove odgovorne naloge. Povečati bo potrebno skrb izvršnim odborom sindikalnih podružnic in organom delavskega upravljanja, poleg tega pa podvzeti vse za vzgojo in usposabljanje sindikalnih kadrov in kadrov delavskega upravljanja.

Vsekakor pa so polletne konference velik korak naprej v uveljavljanju sindikalnih podružnic, prav tako pa velik prispevek k izvajanju zaključkov IV. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije. FB

Množične delovne akcije v Ptuj

V Ptuj so mnogo razpravljalo o pogovnem množičnem sodelovanju pri raznih komunalnih delih v mestu samem po večletnem počivanju in čakanju, kdaj bo končno uspelo Občinskemu ljudskemu odboru Ptuj zgraditi vodovod in kanalizacijo, urediti mesto, odpraviti vse, kar jemlje mestu sliko prijetnega, urejenega, okrašenega in čistega kraja.

Občinski komite ZKS in občinski odbor SZDL ter Občinski sindikalni svet so sklenili pozvati svoje delavstvo in sposobno članstvo na delovne akcije v Ptuj v pomoč Komunalni ustanovi Ptuj, ki koplje s svojimi delavci ob pomoči pripadnikov JLA jarke za

mestno vodovodno omrežje in za kanalizacijo po Ljutomerski cesti sem od bolnišnice. Sklenili so tudi pozvati stanovalce novozgrajenih in naseljenih stanovanjskih blokov v kolo-dvorski četrti, pa tudi stanovalce v vseh hišah splošnega ljudskega premoženja, da začnejo urejati hiše in njihovo okolje, da začnejo skrbeti, da občeljska imovina ne bo več tako propadala ob brezbrzičnosti njenih hasnovalcev. Ob teh akcijah se bo najbolj pokazalo, kako lahko množica ob nekajurni pomoči stalnim delavcem veliko stori za skupno in svojo lastno korist. Za to je sicer že dovolj dokazov iz časov po osvoboditvi pa tudi iz zadnjih let dela članstva društev in organizacij v raznih delovnih akcijah po raznih mestih Slovenije. Ptuj je predvsem potreben vodovoda in kanalizacije in najprej si bo tega uredil ob sodelovanju množice. V sredi se je med prvimi v Ptuj odzval pozivu na sodelovanje pri komunalnih delih v mestu kolektiv občinskega ljudskega odbora Ptuj. Njemu bodo sledili odbori organizacij in društev in nato članstvo. Zopet bodo tereni SZDL in društva v medsebojnem tekmovanju, kdo bo imel na delu več ljudi in kdo bo premaknil več zemlje in opravil več ur. Zopet bo zaživelo politično delo po organizacijah. Izrečene bodo zopet pohvale marljivim kolektivom in vzpodbudne besede tistim, ki podcenjujejo svojo pomoč skupnosti. Zopet bo na delovnišči premalo orodja za marljive roke, kar se sicer ne bi smelo dogajati. Tako se bo Ptuj zopet lahko postavil v vrsto tistih mest v Sloveniji, ki so ob pomoči množice storile več kot s samimi krediti in kjer se ljudje postavljajo za vsako stvar, ki so ji sami pomagali zgraditi ali urediti.

Za pridne roke ne bo delo samo pri vodovodu in kanalizaciji po mestu. Mestni park čaka pridnih rok in ne bo dolgo, ko bo ta zopet v redu, ko bo urejen tudi del parka med novo cesto in železnico ob Zrinsk-Frankopanski ulici, med Lackovo ulico in »Petrolovo« novo servisno postajo. Ker o ljudstvo pomagalo urediti, tega ne bo pustilo nikomur uničevati, poškodovati in podobno.

Po odboru SZDL po zbo h volivcev, ki bodo v Ptuj začeli s petkom, 11. septembra t.l. se bo razpravljalo poleg vprašanju stanovanjske skupnosti in poravnalnih svetov tudi o delovnih akcijah po mestu, ki bodo zajele skoraj polovico članstva. Prihodnji teden pa se bo že kazal na delovnišči rezultat teh razprav, ko bodo najmarljivejši prišli za orodje in dali zgled ostalim.

Nežno perilo zahteva nežno pralno sredstvo. In nežno pralno sredstvo je PERIL. PERIL ne vsebuje niti škodljivih primesi, niti klor, niti sode. PERIL opere fino perilo hitro.

lepo, brez napora. PERIL prinaša zadovoljstvo, udobje, svežino. Torej: za vaše fino perilo nežni Zlatorogov detergent PERIL. Vsa naša pralna sredstva lahko kupite pri »IZBIRI« V PTUJU, v poslovalnici »ZLATOROG«.

Pozor, križišče!

Šolska vrata so spet odprla. Preko sto šolarčkov je prvič sedlo v šolske klopi. Dopoldne in popoldne bodo s svojimi starejšimi tovariši napolnili razrede, po ulicah pa bodo gručo otrok pregnale sedanjí mir in tišina.

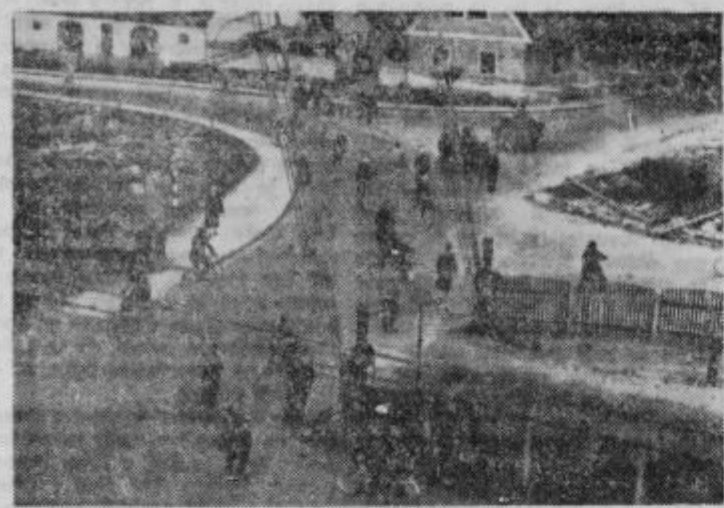
Novi most čez Dravo in asfaltirana cesta do železniškega prelaza omogoča motornim vozilom prav dirkalne hitrosti, kar moremo često opazovati. Na železni-

škem prelazu pa je sedaj nastalo najprometnejše, najnevarnejše in za prehod pešev popolnoma neurejeno križišče, saj se križa šest cest in železniška proga. Res je Ptuj staro, zgodovinsko mesto, toda to ne more biti vzrok, da ne bi promet na križišču uredili najzgodnejše in za pešca najvarnejše. Kako čudno izgleda lepo asfaltiran pločnik ob novi cesti, ki konča pri železniški ograji, tako

da mora pešec na cestišče in šele na drugi strani prelaza lahko nadaljuje pot po pločniku. Še mnogo večji nevarnosti pa je izpostavljen pešec, ki prihaja iz mesta ali od kolodvora in želi v Zdravstveni dom. Prav po tej poti in čez to križišče pa bo dan za dnevno hodilo stotine otrok v šolo. Se odrasel človek ne ve, kje naj varno prečka cesto, da ga ne povzroči domačin ali tujec, ki privozi včasih s sto kilometrsko hitrostjo v križišče. Kako težko in nevarno bi šele našim prvošolcem in njihovim starejšim tovarišem, ki bodo dan za dnevno hodili čez to križišče.

Tudi v Sloveniji že urejajo križišča po geslu: prednost pešcu, ali z obveznim ustavljanjem pred samim križiščem. Menim, da je velika želja mnogih staršev, da merodajni forumi nemudoma in resno premislijo o tem križišču, uredijo promet in prehode tako, da bo zagotovljen varen prehod vsem pešcem in da starši ne bodo v skrbeh, ko bodo otroci odhajali v šolo.

Čakati, da bo nesreča, pa čeprav mogoče po krivdi otroka, zahtevala ureditev prometa in varnega prehoda na tem križišču, je danes skrajno neodgovorno. —k

Otvoritev oddelka Srednje tehnične šole v Ptuj

V okviru delovanja Delavske univerze v Ptuj odpira Vajenska šola za razne stroke v Ptuj pripravljali oddelke prvega razreda srednje tehnične šole — strojni oddelke, za odrasle, ki so zaposleni v industriji in obrti. Ta oddelki bo organizacijsko priključeni k Srednji tehnični šoli v Mariboru.

Vpisni pogoji so:

1. Opravljena osemletka oziroma nižja gimnazija ali predvojnja meščanska šola.
2. Opravljena industrijska ali vajenska šola kovinske stroke ter pomočniški ali mojstrski izpit.
3. Delovna doba v industriji ali obrti kovinske smeri.

Vpisani kandidati bodo redno posekali pouk, ki bo v popoldanskem času, predelovali bodo predpisano učno snov, izpite pa bodo polagali na matični šoli v Mariboru. Sredstva za

šolanje bodo prispevala s posebnimi dogovori podjetja, kjer so kandidati zaposleni, delno pa bodo krili s šolnino vzdrževanje oddelka kandidati sami.

Reflektanti, ki izpolnjujejo pogoje, vložijo predpisano kolokvane prošnje ravnateljstvu Vajenske šole za razne stroke v Ptuj do 20. septembra 1959 s sledečimi podatki in dokazili:

1. osebni podatki s kratkim življenjepisom,
2. opravljene šole (tečaji),
3. delovna doba v kovinski stroki z oznako delovnih mest in podjetij zaposlitve,
4. mnenje sindikalne podružnice in upravnega odbora podjetja.

Pohitite s prijavi, ker pričenja redni pouk 1. oktobra 1959.

Ravnateljstvo Vajenske šole za razne stroke Ptuj

Otvoritev oddelkov za kvalifikacijo odraslih

V okviru delovanja Delavske univerze v Ptuj odpira Vajenska šola za razne stroke v Ptuj dva oddelka kovinske stroke za odrasle, ki si želijo pridobiti izobrazbo izučnega delavca in ki opravljajo že kvalificirana dela na svojih delovnih mestih. Otvoritev oddelkov ostalih strok pripravljajo šola s pričetkom prihodnjega leta. Oddelki za kvalifikacijo odraslih bodo delovali kot sestavni del šole. Kandidati bodo posekali trikrat tedensko pouk v popoldanskem času, redno bodo predelovali predpisano učno snov in polagali izpite v določenih rokih. Predvidevamo, da bo trajalo šolanje vseh treh razredov s končnim in pomočnim izpitom dve leti.

Vpisni pogoji so:

1. Zaposlitev na delovnih mestih polkvalificiranega ali kvalificiranega delavca.
2. Štiriletna delovna doba na delovnih mestih pod 1.
3. Opravljenih šest razredov osnovne šole ali dveh razredov nižje srednje šole.

Sredstva za šolanje bodo prispevala s posebnimi dogovori podjetja, kjer so kandidati zaposleni, delno pa bodo plačevali šolnino kandidati sami.

Reflektanti, ki izpolnjujejo pogoje, vložijo predpisano kolokvane prošnje ravnateljstvu Vajenske šole za razne stroke v Ptuj do 20. septembra 1959 s sledečimi podatki in dokazili:

1. Osebni podatki s kratkim življenjepisom.
2. Dokaz o delovni dobi v kovinski stroki z oznako delovnih mest in podjetij zaposlitve (lahko tudi nižja delovna doba kot je predpis).
3. Opravljene šole (tečaji).
4. Mnenje sindikalne podružnice in upravnega odbora podjetja.

Pohitite s prijavi, ker pričenja redni pouk 1. oktobra 1959.

Ravnateljstvo Vajenske šole za razne stroke Ptuj

Kobilarna Turnišče pri Ptuj žanje rejske uspehe

Po uspelem kasaškem derbiju v Beogradu dne 30. 8. 1959, na katerem sta dva konja iz Kobilarne Turnišče odnesla prvo in drugo mesto, so se v nedeljo, 6. 9. 1959, na jesenskih konjskih dirkah v Ljutomeru konji iz te kobilarne zopet izkazali kot najboljši.

Na programu teh dirk sta bili dve glavni vzrejni dirki: Prvenstvo dvoletnih kasašev Slovenije in državno prvenstvo triletnih kasašev. To so takorekoč kvalifikacijski konji po letniški derbi pa je glavni izpit za 4-letne kasaše. Konji, ki je z dobrim uspehom absolviral vse te preizkušnje, nosi kot klasični konji tozadnja izkazila v svojih matičnih dokumentih s seboj in je seveda temu primerno tudi vrednoten.

Kobilarna Turnišče je v nedeljo v Ljutomeru postavila na izpit

štiri svoje dvoletne konjčke, potomce iz Italije uvoženega žrebca Doberdoja. Zmagal je žrebec »Dinko«, za njim pa so se zvrstili ostali trije. Torej so ti turniški konji kot razred zase zasedli vsa prva štiri mesta.

V dirki »Državna prvenstva« (glavni izpit) triletnih kasašev so nastopili trije turniški konji: ter je prvo mesto zavezal žrebec Astor, drugo pa žrebec Lektor, oba potomca francoskega žrebca Deauvilleja. Zmagovalec je dosegel kilometrski čas 1.25.9 na progi 2200 metrov, kar pomeni rekord v tej disciplini, ki bo gotovo kot tak registriran.

Kobilarna Turnišče se je s svojimi konji udeležila samo navedenih, izrazito vzrejenh dirk ter je druge točke programa prepustila drugim rejcem, katerim nakaže ne želi konkurirati in se

trgati za nagrade. Udeležba na opisanih vzrejenh dirkah pa spada v sistem njenega vzrejnega selekcijskega dela, zato je ne samo njena pravica, temveč prav dolžnost, da se tam pokaže.

Zal pa se dobijo nekateri, ki jim ti uspehi Kobilarne Turnišče niso po godu. Zato je tudi, žal, uspelo nekemu L. T. vtakniti v mariborski ponedeljski »Večer« nekakšno poročilo o nedeljskih ljutomerskih dirkah, ki je ne le zelo netočno, popolnoma nestrokovno, tendenciozno pa tako, da je glavni pomen in poudarek teh dirk poskušajo obrniti na neko popočno krivo plet.

Seveda pa to častni diplom, ki so jih turniški konji prejeli, ne more odvzeti.

Ing. Janez Hvastija

Ka'dinska gma'na primerna za nov farmi

V ponedeljek, 7. septembra t. l., se je mudila v Ptuj komisija predstavnikov Agrobizroja in Kmetijskega inštituta iz Ljubljane, ki se je s predstavniki Kmetijske proizvodne poslovne zveze Ptuj, Občinskega ljudskega odbora Ptuj in Izvoznega trgovskega podjetja »Perutnina« dogovorila o podrobnostih graditve objektov za farmo za pisanje rac in pohancev-piščancev na hajdinski gmajni. Agrobizro Ljubljana pripravlja za te novogradnje investicijski in idejni program in z njim hiti, da se bo mogoče Kmetijski proizvodni poslovni zvezi v Ptuj kot investitorju na decembrskem ali januarskem natečaju potegovati za potrebna investicijska sredstva.

Predstavniki Agrobizroja iz Ljubljane inž. arh Franc Arko, višji gradbeni teh. M. Šimon in diplomirani ekonomist Ed. Konšek so se po ogledu hajdinske gmajne, kjer bodo stali novi objekti, izrazili, da je prostor za obe farmi dobro zbran, ker je dovolj oddaljen od ceste in naselij, ker ima dovolj vode in ker je sam teren primeren za graditve takih objektov, z katere je drugod treba rešiti več problemov. Zelo pohvalno se je o samem prostoru, kjer bodo ostali objekti, izrazil tudi inž. agr. Irena Hoteček, ki je bila v komisiji kot predstavnik Kmetijskega inštituta Slovenije in se bavi pri tem inštitutu predvsem z vprašanjem vzreje in pikanja rac. Na licu mesta je bilo soglasno dogovorjeno vse potrebno glede same graditve, glede proizvodnih kapacitet in proizvodnega programa, kateri elementi so pač potrebni za izdelavo elaboratov.

Po ogledu hajdinske gmajne so se vsi navedeni podali še k predsedniku Občinskega ljudskega odbora Ptuj, za tem pa še k podjetju »Perutnina« in se tudi z njimi dogovorili o vseh potrebnih vprašanjih v zvezi z izdelavo investicijskega in proizvodnega programa in idejnega načrta.

Farma za vzrejo piščancev-pohancev na Hajdini bo pripravila letno okrog 500.000 kg mesa in farma za vzrejo rac pa letno 2 milijona kg mesa. Nekaj tega bleba bo za izvoz, nekaj pa za domačo porabo. Farmi bosta zgrajeni v prihodnjem letu.

Nadaljevanje in konec

obale, pač pa tudi šola za tisoče in tisoče mladih fantov. Naši mornarji aktivno sodelujejo pri gradnji industrijskih objektov itd. Tako mornarji branijo našo svobodo in pomagajo graditi višji življenjski standard celotnega našega prebivalstva.

Letovišče »Grad Borl« odprto do konca oktobra

Letovišče grad Borl bo predvidoma odprto samo do 31. oktobra t. l. potem pa zopet od 1. maja 1960 dalje. Letni obračuni zadnjih let so namreč pokazali, da ne kaže letovišču zaposlovati v zimski turistični sezoni oseba, ker ob sobotnih in nedeljskih obiskih ter ob posameznih prehodnih gostih ni polno zaposleno. V tem času bo pač bolj služilo namenu gostišče pri mostu.

Letovišče grad Borl ne gre samo za to, da bi poslovalo brez izgube, ampak v vedno večji meri za to, da bi se ob lastnih sredstvih in ob najetem kreditu odpravile pomanjkljivosti, ki jih letoviščarji močno občutijo, zlasti pomanjkanje vodovoda. Čimprej bo potrebno popraviti stolp na vzhodni strani gradu, ki je že v zelo kritičnem stanju. Odstraniti ga ne smemo, ker je pod zaščito spomeniškega varstva, popraviti pa ga doslej niso, ker niso imeli sredstev. Pa tudi: aicer so na teko veliki gradski zgradb potrebna stalna popravila, da bi letovišče čimveč let služilo namenu in vrnilo naš skupnosti sredstva, ki so bila vložena za ureditev letovišča.

Doslej je bilo v tem letovišču na večtedenskem letovanju okrog 500 stalnih gostov. Po več noči je prenočevalo in se zadržalo v gradu okrog 1000 prehodnih gostov, lepo pa je tudi število zletnikov iz vseh strani sosednje Hrvatske in Slovenije ter okoliških ljudi, ki so prihajali v letovišče ob sobotah in nedeljah ter ob raznih praznikih. Med tujci je bilo največ Evropejcev, bilo pa je tudi nekaj gostov iz prekmorskega dežela. Vsi so se o letovišču dokaj ugodno izražali osebno in v pismih, ki so jih pisali uvrstiv letovišča in upravniku Dušanu Korenjaku ter tudi prejšnjim upraviteljem, vendar se vedno bolj sliši tudi glas gostov, da bo treba napeljati v grad vodovod in urediti še nekaj drugih stvari.

V Stanošini bo zgrajena logarnica

Gozdarsko in lesno gospodarstvo Gozdarske fakultete Ljubljana v Ptuj namerava zgraditi konec tega leta in v začetku prihodnjega leta v Stanošini logarnico, ki je tam nujno potrebna glede na graditve 4950 m dolge kamionske ceste v gozdni kompleks Tisovec. Pri teh delih bo angažiranih več strokovnih delavcev, ki bodo bivali v logarnici. Ta bo pozneje služila za bivanje logarja in njegove družine, poleg stanovanjskega prostora logarnice pa bo v zgradbi tudi poslovni prostor za logarsko službo. Iz logarnice bodo vodili razne akcije za nova pogozdovanja, za varstvo gozdov in drugo.

Štirideset let od ustanovitve KPJ Spominski dnevi KPJ

15. septembra 1918 — v Celovcu I. konferenca koroških slovenskih socialistnih demokratov.

11. septembra 1927 — volitve v narodno skupščino Jugoslavije; komunisti dobe kljub ilegalnosti več glasov kot socialistične stranke.

Septembra 1934 — prvo nedeljo ob mednarodnem mladinskem dnevu močne propagandne akcije komunistične mladine.

12. septembra 1936 — začno stavkati v cinkarni v Celju.

11. septembra 1941 — na prvem kulturnem plenumu OF (vodi Prežihov Voranc — Lovro Kuhar) razglašen kulturni molk.

16. septembra 1941 — 3. plenum OF, ki se konstituira v SNOO.

16. septembra 1942 — izdana naredba za ustanovitev Cankarjeve brigade.

11. septembra 1943 — izdan odlok o razpisu volitev v Zbor odposlancev.

13. septembra 1943 — izda Glavni štab uredbo o izvedbi zaledne vojaške oblasti.

Franc Hribnik - petdesetletnik

Pred dnevi je slavil Franc Hribnik, predmetni učitelj in šolski inšpektor, družbeni in politični ter ljudsko-prosvetni delavec, petdesetletnico svojega življenja. Vsega sredi dela in življenja nismo mogli seznaniti z našo namero, da bomo o njem pisali, ker je vedno izven Ptuja po šolah. Naj te naše skromne vrstice, kakor je skromen naš petdesetletnik, oprosti in dovoli, da mu ob življenjskem jubileju zakličemo: Se na mnoga leta!

Franc Hribnik izhaja iz učiteljske družine iz Črešnjeca pri Slov. Bistrici. Ljudsko šolo je obiskoval v Konjicah, štiri razrede gimnazije je opravil v Mariboru, kjer je obiskoval tudi učiteljske, ki ga je končal leta 1928. Takoj naslednje leto je nastopil učiteljsko službo v Vučji vasi pri Ljutomeru, nato pa je služboval po šolah na Hajdini, v Vitomarcih, na Jarenini in Sladkem vrhu ter ponovno na Hajdini vse do leta 1941. Vmes je še odslužil svoj kadroviski rok v Sarajevu.

Leta 1941 ga je okupator, hoteč očistiti ozemlje, ki ga je zasedel, predvsem slovenske inteligence, že koncem aprila zaprl v ptujski kapucinski samostan, pozneje na Borl in Rajhenburg ter končno izselil v Paračin. V izgnanstvu Francu Hribniku in njegovi družini kot ostalim izseljencem ni bilo nič prizanešene, vse dokler se ni priključil partizanski vojski in bil dodeljen mladinskemu orkestru v Zaječarju, puzeče pa domu jugoslovanske dece v Borisovu v Bolgariji.

V povojnem obdobju je tov. Hribnik služboval zopet na šoli Hajdina, bil nekaj časa na OK ZKS odgovoren za agitprop, bil pozneje pomočnik pooverjenika za prosveto pri OLO Ptuj, direktor nižje gimnazije v Ormožu, predmetni učitelj na gimnaziji v Ptuj in še pozneje šolski inšpektor, kar je še danes.

V vsem tem svojem službenem udejstvovanju je tov. Hribnik vedno tudi aktiven političen in družbeni delavec, vedno in v vseh pogledih skromen, požrtvovalen vzgojitelj, ki se je posebno vneto posvetil vajenski mladini ter ji skušal dati čimveč glasbene izobrazbe iz svojega obsežnega tovrstnega znanja, kakor ji je kot zelo izobražen človek posredoval vse iz vseh področij, kar bi ji v življenju lahko koristilo.

Tov. Hribnik uživa veliki ugled in priljubljenost med učiteljstvom, med katerega zahaja po svoji službeni dolžnosti, ki ga ceni in spoštuje kot predpostavljenega, ki si tak odnos v resnici tudi zasluži, prav tako pa pri vseh svojih ostalih sodelavcih, naj bo že na katerem koli področju. In prav zato še enkrat: Se na mnoga leta, tov. Hribnik!

Izkušnje - vredne posnemanja

Pretekli četrtek je organiziral Občinski komite ZKS Ptuj za svoje člane poučno potovanje v Celje in v Velenje. V dopoldanskih urah so se člani komiteja razgovarjali v Celju z najodgovornejšimi voditelji okraja in občine Celje in se seznanili z njihovimi problemi, predvsem pa s pozitivnimi izkušnjami, ki so jih dosegli na vseh področjih družbenega življenja. Popoldne so si ogledali novo Velenje, rudnik lignita v Velenju in termoelektrarno v Šoštanj.

Potovanje in neposredna izmenjava mnenj je bilo za vse udeležence poučno in koristno, saj bomo marsikatero njihovo pozitivno izkušnjo lahko uspešno uporabili v vsakodnevnih praksah našega družbenega življenja. Bralcem želimo posredovati le nekatere izkušnje in uspehe, ki so jih dosegli pri reševanju stanovanjskih problemov.

Stanovanjski problem je tudi v Celju precej pereč, saj imajo na občini preko 2500 prošenj za stanovanje, vendar ga s pospešeno gradnjo stanovanj uspešno rešujejo. Doslej so letno zgradili 300 novih stanovanj, prihodnje leto in v bodoče pa predvidevajo izgradnjo 400 stanovanj letno. Pocenili so tudi gradnjo stanovanj, saj je prejšnje stanovanje stalo povprečno 3 milijone, sedaj pa le 1,9 milijona dinarjev. To so dosegli z racionalnejšo gradnjo, delno pa tudi s prostovoljnim delom samega prebivalstva. Tako so se n. pr. na nekaterih terenih obvezali, da bo vsak odrasel prebivalec delal najmanj 30 prostovoljnih delovnih ur na izgradnji stanovanj in pri urejanju komunalnih naprav. Kdor pa se fizičnemu delu ne bo mogel odzvati, bo za vsako delovno uro, za katero se je obvezal, plačal 50 din. Te obveze povsod pre-

bivalstvo zavestno izpolnjuje, prednjači teren Gaberje, kjer so delali letos že preko 60.000 delovnih ur.

Podobno, vendar še dosledneje, rešujejo ta vprašanja v Velenju. Novo Velenje so začeli graditi pred nekaj leti, sedaj je že pravo mesto, katerega uradna otvoritev bo 20. septembra. Zunanji videz obiskovalca naravnost očara. Človek ima občutek, kot da bi prišel v kak pravljичni svet. Malo viseča zelena preproga z gozdom v ozadju, po kateri so posejane številne enostanovanjske hišice, nato stanovanjski bloki in stolpnice (precej od slednjih je še v gradnji), vmes čiste asfaltirane ceste, obrobline s cvetličnimi pasovi, cvetje okrog hišic in blokov, cvetje na oknih in balkonih. Povsod največji red in čistoča, vse je grajeno zelo estetsko, priklupno in domače. Človek skoraj težko verjame, da v tem mestu stanujejo večina delavci-rudarji iz bližnje in daljne okolice, ki so našli tam svoj kruh.

Pred leti, pripovedujejo tovariši iz občinskega in rudniškega vodstva, ko se je začelo graditi mesto, je večina delavcev stanovala v zasilnih barakah. Ti delavci-rudarji so iz vseh krajev prinesli tudi svoje slabe navade, bilo je več nediscipline pri delu, pijančevanja, pretepov (družinskih in javnih) itd., danes pa vsega tega skoraj ni več. Kako so to dosegli? Ni slo vse gladko, treba je bilo mnogo političnovzgojnega dela, vztrajnosti in tudi vzgojnih ukrepov.

Najprej so začeli z delovnimi akcijami pri urejanju mesta, komunalnih naprav in pri melioraciji Pake. Prvi so prišli za krampe in lopate vodilni ljudje in tako s svojim vzgledom pritegnili vse prebivalstvo. Danes prostovoljno delo

tam ne predstavlja nobenega problema. Ljudje so se temu privadili in z veseljem prihajajo na delo. Tako so s prostovoljnim delom od 1956. leta prihranili družbi že nad 250 milijonov dinarjev. Posebno so aktivne gospodinjice in med njimi niso redke, ki imajo že nad 500 delovnih ur. Če hoče kdo dobiti novo stanovanje, je predpogoj, da opravi vsaj 200 delovnih ur. To je za vse prebivalstvo prostovoljno sprejeta obveza in tisti, ki zaradi teh ali onih vzrokov ne morejo s svojim delom izpolniti te obveze, plačajo 100 din za vsako z obvezo sprejeto delovno uro. Pri dodeljevanju stanovanj se dosledno poslužujejo naslednjih kriterijev. Prizadevnost pri delu v podjetju, politična aktivnost, udeležba pri prostovoljnem delu in slednjič, posebna komisija še pregleda njegovo prejšnje stanovanje, če zna vzdrževati potrebno čistočo in red, ki je predpogoj za vse stanovalce novih stanovanj. Zato kljub temu, da je še vedno stanovanjska stiska, nihče ne kritizira, da so pri dodeljevanju stanovanj nepravilnosti, kar se dogaja marsikje drugje in tudi pri nas, temveč si vsak prizadeva, da bi čimprej izpolnil potrebne pogoje in s tem tudi dobil novo stanovanje.

Travnate pasove in cvetlične grede okrog stanovanjskih zgradb, ob cestah in parkih so najskrbnejše uredili in urejajo prebivalci sami, zato znajo ceniti ustvarjeno delo in ga tudi čuvati, predvsem pa tudi vzgajati otroke, da sami pazijo na nasade in jih ne poškodujejo.

V začetku so se dogajali primeri, da so nekateri stanovalci lahkomiiselno poškodovali novo stanovanje, v družinskih prepirih razbijali in podobno. Te

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kočija sanj Delavska univerza

pelje skozi Ptuj

Zadnjih smo poročali, da snema na ptujskem gradu ekipa Avla filma iz Beograda najnovejši igrani film imenovan filmskega podjetja pod delovnim naslovom »Kočija sanj« (Diližanca snova).

Našim bralcem naj posredujejo sedaj nekaj več o tem filmu, za katerega predvidevajo, da bo dokončan do konca tega leta in da bo stal okrog 80 milijonov dinarjev. Obrnili smo se na direktorja filma Dušana Petroviča, ki smo ga našli med člani ekipe na drugem grajskem dvorišču ter ga povprašali za podrobnosti, predvsem pa za vsebino novega filma. Tov. Petrovič nas je ljubeznivo sprejel ter nam povedal, da bo novi film nastal po scenariju Arsena Diklića, ki ga je napisal po dogodkih in osebnostih iz del Jovana Sterije Popovića: »Laža i paražaja«, »Kir Janja i pokondirena tikva« ki prikazuje življenje med 30 in 40 leti prejšnjega stoletja v provincijskem mestu Vojvodine. Vsebine te romantične filmske komedije je naslednja:

V malo podeželsko mestoce pripelje vsak dan poštna kočija. Nekoga dne se pripelje v njej lepo oblečen pesnik z rdečo rožo v gumbirici. S svojim nastopom in šarmantnim obnašanjem je na mah osvojil najpomembnejše osebnosti malega mesta, pri čemer je v trenutku postal ideal mestnega kandidata za ženitev. Dvori hčerom in osvaja žene mestnih veljakov, predvsem si privoščil notaroša,

predstavnik oblasti, v čigar rokah je tiralica za pobežim kaznjencem in goljufom — za njim samim. Lažni pesnik ogoljufa se največjega skopuha tega mesta, Kir Janjo, od katerega si izposodi večje zneske denarja. Ko se vse razkrije, lažnega pesnika ni več nikjer, kočija, ki ga je pripeljala, ga je tudi odpeljala. Ostale so le še neuresničene sanje meščanov in meščank, ki jim je bilo v resnici žal, da lažni pesnik ni bil pravi.

Direktor Petrovič je še povedal, da je ekipa z delom, ki je bilo predvideno za ptujski grad, zelo napredovala in da bo glede na to nekaj pred rokom končala snemanje v Ptuj, nato pa bo nadaljevala snemanje na Trakošanu, kjer bo posnetih nekaj slik z gradu in bližajočo pošto kočijo. Posebno ugodno je bilo za delo ekipe vreme v zadnjem času, ker je omogočilo, da je posnela ekipa tudi po 13 kadrov dnevnega namesta predvidenih 10. Po 15. septembra bo ekipa nadaljevala snemanje v Sremskih Karlovcih, kjer se razvija glavno dejanje filma, medtem ko se odvijajo na ptujskem gradu samo odlomki dogajanja v Famihi graščini.

Groteskne figure Jovana Sterije Popovića in njegov oster humor bodo nekoliko omiljeni v tej komediji, da bo vse smešno in lepo in vse pretkano s prizanesljivim humorjem, ki pomaga, da gledamo na negativno v človeku z blagohotno popustljivostjo.

Se nekaj podatkov tehničnega značaja: za film je pripravljenih 160 avtentičnih kostumov, v katerih nastopajo glavni junaki komedije, pari plesalcev na hišnih prireditvah, kandidatkinje za zakonski stan in nosilci »nobis« manir v malem podeželskem mestecu.

Režiser te komedije je Soja Jovanović, snematelj Nenad Jovičić, scenograf Miroslav Denić, snematelj zvoka Miroslav Medić, slikar kostumov pa Danka Pavlović. Tehnična ekipa »Film-servisa« iz Ljubljane je vestno in brezhibno opravljala svoje naloge s svojo brezhibno opremo. Z ekipo je sodelovalo tudi pet članov bivšega ptujskega gledališča poleg večjega števila statistik in drugih filmskih oseb. Film bo izdalen v barvni tehniki in prikazovan na širokem platnu.

Direktor Petrovič bi se rad po tej poti še enkrat zahvalil prav vsem, ki so kakorkoli podprli in olajšali delo podjetja v zvezi s filmanjem v Ptuj.

Glede samega predvajanja filma pa je dejal, da ga distributerji po vsej verjetnosti ne bodo dobili pred festivalom v Puli 1960. leta in da je od slednjih odvisno, kdaj bodo film lahko gledali ptujski obiskovalci kina. Nedvomno nas bo veselilo, da bodo nešteti obiskovalci kina po naši domovini in širini sveta gledali s tem filmom tudi lepote in dragocenosti ptujskega muzeja.

Pripravljalni upravni odbor za ustanovitev »Delavske univerze Ptuj« je svoje delo, ki mu je bilo naloženo od občinskega ljudskega odbora, končal. Prihodnja seja ljudskega odbora bo ustanovitev dokončno potrdila in imenovala upravni odbor delavske univerze, v katerem bodo zastopani vsi družbeni forumi. Upravni odbor se deli na organe upravnega odbora, ki so komisije za družbeno ekonomsko in ideološko-politična vprašanja, za

strokovno vzgojo, za poljudno znanstveno in splošno izobraževalno delo ter komisija za psihološko pedagoška vprašanja. Operativno delavske univerze tvorijo upravnik in kolegij vodij posameznih komisij oziroma vodij sektorjev dela. Sektorji dela delavske univerze so naslednji:

1. sektor: Družbeno ekonomsko in politično izobraževanje: Vodja tega sektorja, ki je član upravnega odbora, konstituiran 3- do 5-članska komisija, ki izdela podroben program dela sektorja po svoji vsebini dela in organizira predavateljski kader. V programsko delo si pritegne k sodelovanju zastopnike sindikatov, organov samoupravljanja v gospodarstvu, pri ljudskem odboru in pri posameznih ostalih družbenih organizacijah, kakor n. pr. ZK in SZDL za organizacijo politične šole, sindikalne šole, tečajev itd.

2. sektor: je sektor strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja.

Vodja s 3- do 5-člansko komisijo organizira svoje delo postopno po perspektivnem planu, in sicer:

a) splošni del pri strokovni izobrazbi delavcev in uslužbenec (splošni del programa za strokovne izpite);

b) pomoč pri organizaciji šol za odrasle (osemetke, strokovne šole) in organizacija raznih tečajev po programih teh šol;

c) priprava kandidatov za sprejemne izpite za vpis v srednje šole in univerze;

d) razni strokovni tečaji itd.

3. sektor je splošno izobraževalni ali poljudno znanstveni sektor.

Ta nadaljuje delo ljudske univerze in bo organiziral poljudno znanstveno predavanje, cikluse predavanj, seminarje in tečaje s področja znanosti in tehnike. Vseboval bo tudi splošno izobraževanje po interesih s področja glasbe, filma, literature itd., šole za starše, zdravstveno, prosvetljanje itd., predvajanje umetniških in kulturnih filmov in organizacijo klubov delavske univerze. Ta sektor naj bi se organiziral mladinsko katedro.

Da bo delo delavske univerze demokratizirano, to je, da bo težje skrb za izobrazbo in vzgojo prenešeno v delavske vrste, se organizirajo izobraževalni centri, in sicer v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem, v Majšperku za obe tovarni en center in za vsa tri kmetijska gospodarstva en center v obliki tečajev, seminarjev ali šol za strokovno izpopolnjevanje in boljše usposabljanje na delovnih mestih. Začetki tečajev, seminarjev, šol itd. bo delavska univerza posebej objavljala v »Ptujskem tedniku« in potom okrožnic občinskega sindikalnega sveta obveščala člane sindikata.

Posvetovanje s slušatelji dopisne Ekonomske srednje šole

Dopisna šola v Ljubljani organizira v teh dneh po Sloveniji posvetovanja s slušatelji dopisne Ekonomske srednje šole in jezikovnih tečajev o problemih študije in organizaciji študijskih krožkov.

Na ta posvetovanja bodo prišli vsi dopisniki-slušatelji, ki so se vpisali v dopisno Ekonomsko srednjo šolo na razpis republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. V Ptuj bo posvetovanje vseh slušateljev Ekonomske srednje šole in jezikovnih tečajev v ponedeljek, 14. septembra, ob 16. uri v gimnaziji, kjer bodo slušatelji prejeli vsa potrebna navodila. Takrat se bodo tudi pogovorili o delu študijskih krožkov za vse slušatelje, ki bodo delovali v okviru Delavske univerze. Od te bodo tudi dobivali vso strokovno pomoč pri študiju Ekonomske srednje šole in jezikovnih tečajev.

AEROKLUB PTUJ USPOSABLJA NOVE PILOTE

Tekom taborjenja Aeroškola Ptuj na ptujskem letališču, ki je začelo 22. avgusta t. l. in bo končalo 15. septembra t. l., bo usposobljenih za samostojno pilotiranje več motornih pilotov, več pilotov z jadralnim letališčem in v tem času opravili tudi brezmotorni piloti.

Lepi dnevi v zadnjem času omogočajo Aeroškoli Ptuj nemoteno izvajanje letošnjega programa usposabljanja novih motornih pilotov-jadralcev in padalcev. Sedanji tečaj za motorne pilote na ptujskem letališču je že 3. tečaj tega kluba, ki je doslej usposobil za samostojno letenje in skoke že nad 30 motornih pilotov, nad 80 jadralnih pilotov in več kot 100 padalcev. Glede na svojo aktivnost se je Aeroklub Ptuj razvil med močnejše klube v Sloveniji in ima sedaj v svojem članstvu 5 motornih letal, 7 jadralnih letal in 15 padal. Padalci odhajajo v Maribor na padalske vaje, ko te prireja Aeroklub Zrko Majcen v Mariboru.

Da bi se Aeroklub Ptuj zkopal iz materialnih oziroma finančnih težav, odkar so dotacije za društva in klube bolj skromno odmerjene, je izdelal napravo za zapraševanje krompirja in gozdov in jo je tudi preizkusil. Take gospodarske akcije kluba pa bodo pršile v pošto šole pri družbenih posestvih in občin, ko bo potrebno prašiti večje kompleksne prostore škodljivcem in ko bodo kmetijska posestva tudi zmola stroške takih večjih akcij. Za sedaj se je klub omejil na usposabljanje kadrov. Kot že rečeno, je po Sloveniji lepo število pilotov in padalcev, ki so šli skozi tečaje Aeroškola Ptuj in sedaj nadaljujejo z letenjem pri drugih klubih in v enotah zrakoplovstva JLA.

Upajmo, da bo klub Ptuj preredil zopet kako prireditve za množico, saj se jih ta rada udeležuje, zlasti ko je možnost nagradnih poletov in poletov po želji občinstva.

ESPERANTISTI PRIČNEJO Z DELOM

Dne 5. t. m. so se zbrali v Velenju funkcionarji, zastopniki mladine in učitelji esperanta iz krajev, kjer obstajajo esperantska društva in kjer se mednarodni jezik esperanto poučuje v šolah.

Na delovni konferenci so se esperantisti pogovorili o bodočem delu. Podčrtati je treba aktivnost mladine. Naslednji dan je bil v lepih kinodvorani kulturni program s pevskimi in glasbenimi točkami. Posebno burno je bil pozdravljen mladinski esp. pevski zbor iz Ljubljane, ki je s svojim nastopom v Varšavi žel priznanje. Konferenca in prireditve se je udeležil tudi zastopnik avstrijskih esperantistov, kateremu je zelo ugajalo ustvarjalno delo Zveze esperantistov Slovenije. Izrazil je željo, da bi se čim več esperantistov iz Slovenije udeležilo jubilejne Zamenhofove svečanosti od 3. do 5. oktobra v Gradcu, kamor bodo prišli esperantisti tudi iz drugih držav. Več o 44. svetovnem esperantskem kongresu, ki je bil v Varšavi ob udeležbi nad 3000 esperantistov iz 44 držav vseh petih kontinentov — bomo slišali na predavanju, ki bo še ta mesec — na kar že danes opozarjamo prijatelje esperanta.

NAŠE ZDRAVJE PRIPRAVIMO SI ZDRAVILNE ČAJE

Narava nam nudi mnogo zelišč, iz katerih si lahko pripravimo najrazličnejše mešanice za čaje, ki nam bodo pozimi dobro služili.

Poleg lipovega cvetja, ki ga vsi dobro poznamo in ki ne sme manjkati v nobenem gospodinjstvu, saj se ga poslužujemo pri vseh prehladih, ker pospešuje potenje, je še več drugih vrst čajev, ki so več ali manj znani.

Nabrali bomo mlade liste rdečih jagod in borovnic ter jih dobro posušile, da nam ne splesnijo. Hranimo jih na suhem prostoru.

Dobro mešanico izredno prijetnega okusa in vonja po rožah dobimo, če vzamemo dva dela svežih borovničnih listov in en del malinčnih. Nekoliko oveto liste nalahko novčlamo z valjarjem in ga spravimo v platneni vrečici za 2-3 dni na toplem kraju. Popolnoma suho liste hranimo v zaprtih pločevinastih posodah.

Ko zobjemo češnje, ne zavrzi mo pecljev. Operimo jih ter dobro posušimo. Hranimo jih na suhem prostoru. Ta čaj ima lepo barvo in je prijetnega okusa.

Prav tako ne smajo v gospodinjstvu manjkati kamlice, ki jih dajemo bolnikom pri žledolnih in trebušnih boleznih. Zajbali ki posušuje izločanje sluzi pri kahtarjih in kašlju. Petričijeva koronina in listje umorabismo kot zdravilo, ki žene na vodo in pospešuje tek ter vpliva na delovanje ledvic in mehurja, da izločajo iz telesa slabe sokove. Tavčent rože ali zlati ormički čistijo želi.

V čitalnici Študijske knjižnice

(Nadaljevanje)

(Nadaljevanje in konec)

primere so kaj hitro odpravili s tem, da so takega razgrajča takoj preselili nazaj v zasilno stanovanje in barako, povzročeno škodo je moral plačati in v njegovo stanovanje se je vselila družina, ki zna čuvati družbeno imovino. Bilo je le nekaj takih drastičnih ukrepov in te pojave so povsem odpravili, v stanovanjih vlada mir, čistota in red.

Proti pijančevanju so prav tako podvzeli učinkovit ukrep. Vsak, ki dobi novo stanovanje, si mora nabaviti stanovanjsko primerno pohištvo. Za to mu uprava rudnika poskrbi potrošniški kredit, ki ga mesečno odplačuje. Tako delavci nimajo odvračilnih sredstev, ki bi jih trošili za alkohol, poleg tega pa ima doma prijeten dom, obvezno radijski sprejemnik in časnik, zato tudi več ne iščejo razvedrila v gostilnah. Tako so pijančevanje v nekaj letih skoraj povsem odpravili.

K temu bi še pripomnil, da je tudi za družbeno življenje, kulturno in športno izživljanje preskrbljeno, za kar so na razpolago primerni objekti in prostori.

Navedel sem le nekaj primerov, kako so uspeli brez administrativnih ukrepov in togih paragrafov rešiti marsikatero vprašanje, ki ga druge smatrajo za neodpravljive družbene zlo. Te njihove izkušnje bi v marsičem lahko uspešno uveljavljali tudi pri nas, predvsem v okviru nastajajočih stanovanjskih skupnosti.

LJUBLJANA

NEDELJA, 13. SEPTEMBRA
6.00-6.30 Nedeljski pozdrav — vmes ob 6.05-6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevi kolektor, 6.30 Reklame, 6.40 Prireditve dneva, 6.45 Vedri svoki, 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski kolektor, 7.15 Čekala godba igra, 7.35 5 popevkam, v nedeljsko jutro, 8.00 Mladinska radijska igra — Victor Hugo: Gavroche (ponovitve), 8.30 Josef Suk: Iz cikla „O mamici“, 9.00 Nekažja v pomlad, kakor je mamica pela božjemu otroku, 9.05 Materinemu bolemu sru, 8.43 Pesmi Antona Schwaba in prireditve Vlada Goloba za solo, zbor in orkester, Antona Schwaba: Dobro jutro — prireditve Goloba: Na tujih tleh — Antona Schwaba: Zlata kanciga — prireditve Goloba: Ti si urce zamudila, 9.03 Zbavna matineja, 10.00 Se pomnite, tovariši... Milica Ostrovska: Še skoraj otrok je kljuboval viharju, 10.30 Has koncert za leviostarje, 11.00 Domače pčevke, 11.30 Domače popevke, 11.30 Dusan Zelezov: Rudnik Koka (reportaža), 12.00 Nasl posluka:ci čestitajo in pozdravljajo — 1. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obzila dnevnega človeka, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Za našo vas, 14.15 Nasl posluka:ci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila, 15.15 Reklame, 15.30 Najhem mozik melodi, 15.00 Humoreske tega tedna — O'Henry: Skupne bolečine, 16.20 Dvajset minut z razgovornim orkestrom Rapsode, 16.40 Slovenski okter, pojve Slovenske narodne pesmi, 17.00 60 minut sporta in glasbe, 18.00 Radijska igra — Milivoj Gaži — Juraj Padjen: Očelovna mlilva, 18.45 Matija Bravničar: Kralj Matjaž, Kurent, 19.00 Zbavna glasba, vmes obvestila in reklame, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Nedeljski intervju, 21.00 Sportna poročila, 21.10 Med zgodbinami in sklenkami, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled spreda za naslednji dan, 22.15 Plesna glasba, 23.00 Poročila in pregled tiska, 23.10 Popevke na tekmočnem traku, 23.35 Pavel Sivc: Sulta za klarnet in klavir, Josef Slavenski: Sa selja, 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

Filozofija je zastopana v čitalnici v bolj skromnem obsegu. Od sodobnih filozofskih publikacij so najbolj važne one, ki izhajajo v »Filozofski knjižnici«. Doslej so izšli trije zvezki te pomembne zbirke, ki jo izdaja Slovenska Matica v Ljubljani. V prvem zvezku so izšli Platonovi »Poslednji dnevi Sokrata« v prevodu Antona Sovrta (1955). Nič manj pomembno filozofsko delo je prinesel 2. zvezek omenjene zbirke, in sicer Descartesovo »Zapravo o metodici« v prevodu Borisa Furlana (1957). Tretji zvezek »Filozofske knjižnice« pa prinaša spis »O naravi svetla«, ki jo je napisal rimski filozof in pesnik Lukrecij, prevedel pa Anton Sovrta. Čitalnica ima še nekatere Sovrtove prevode, n. pr. »Dnevnik cesarja Marka Avrelija« (1954), »Pisma mračnjakov« (1954), »Predsokratiki« (1946) in dr.

V nemškem jeziku je nekaj del Demokritosa, Nitzscheja, Aristotela in dr. V hrvaškem prevodu pa je dostopna Heglova »Filozofija povijestije« (1951), »Fenomenologija duha« (1955) in Windelbandova »Povijesti filozofije« (1956). Novejši knjigi sta še »Filozofske slovar« (1957) in »Zgodovina filozofije« od Ersta Asterja, obe v nemščini. V čitalnici je tudi več del marksističnih filozofov, med drugimi razprave Plehanova.

Čitatelj se lahko pouči tudi o družbenih vedah

S področja družbenih ved moramo omeniti v prvi vrsti dela Josipa Broza-Tita »Graditev nove Jugoslavije« v več knjigah. Dalje »Borba za socialistično demokracijo« in drugo, Zagrebška založba »Naprijed« bo izdala Titovo zbrano delo v 12 knjigah, v počastitev 40-letnice KP Jugoslavije. Politne in socialne vede so v čitalnici zastopane po mnogih domaćih in tujih avtorjih, kot so: Kardelj, Kidrič, Goričar (Uvod v družbene vede) in dr. Od klasikov marksizma-leninizma pa so dosegljivi Marx (Kapital), Engels, Lenin in drugi. O razvoju in delu Partije se lahko poučimo iz gradiva številnih kongresov. Za izdajanje marksističnih del skrbi Cankarjeva založba, ki je izdajala pred leti »Malo knjižnico marksizma-leninizma«. Sodobna družbena vprašanja pri nas in v svetu pa obravnava »Politična knjižnica«.

Čitalnica ima več letnikov mesečnika »Komunist«, ki izhaja danes kot tednik.

Tudi nekaj del iz pravnega in upravnega področja je v knjižni zalogi

Izmed ostalih družbenih ved sta še najbolj zastopana v čitalnici pravo in uprava. Od starejših avtorjev bi treba ome-

niti Metoda Dolencia in njegovo znamenito delo »Pravna zgodovina za slovensko ozemlje« (1955) in »Dušanov zakonik« (1925). Slušatelji prava zelo uporabljajo pravniška dela Viktorja Korošca kot n. pr. »Zgodovina in sistem rimskega zasebnega prava« (1956) dalje knjigo »Osebnem in stvarnem pravu« (1956) in »Očrt rimskega prava« (1955).

V čitalnici prihaja mesečna revija »Pravniki«, glasilo za pravno teorijo in prakso. Na razpolago je tudi večina letnikov starejših revij »Slovenski pravnik«, ki je začel izhajati že leta 1881 v Ljubljani.

Čitalnica ima še razne zbirke zakonskih predpisov iz starejših in novejših dobe v našem in nemškem jeziku. Ptujski zanimivost je »Uradni list« okrajnega glavarstva v Ptuj, ki je izhajal vsak četrtrek v letih 1898 do 1918. Tiskala ga je Blankejeva tiskarna. Leva polovica vsake strani je bila tiskana v nemškem jeziku, desna pa v slovenskem. V knjižnici je ohranjenih nekaj letnikov tega ptujskega uradnega lista.

O tekočih zakonskih uredbah se čitatelj lahko pouči iz obeh Uradnih listov FLRJ in LRS.

Knjige, ki pripovedujejo o čarovništvu

V pravno področje sodi še nekaj del, ki govorijo o zaslepljenosti in mračnejštvu srednjeevropskega pravnega pojmovanja. To je nezasišeni pojav čarovništva, ena najtemnejših poglavljev človeške zgodovine. O tem nas na kratko pouči Dadaševa knjiga »Rojstvo in smrt čarovnice« v izdaji Kmečke knjigice (1952). O teh teh zabodah nam izrčno govori Soldanovo delo v nemščini »Zgodovina čarovniških procesov« (2 knjigi).

O čarovništvu nam poroča tudi Simon Povodan v svoji »Meščanski čitanki«. Tako piše ptujski kronist o Heleni Klaneček, ki so jo obdolžili čarovni-

štva in jo 10. decembra 1701 obglavili pri Sv. Trojici v Halozah. Leta 1660 je bila osumljena čarovništva neka Gera Krajnc iz Stojnice pri Ptuj. Zasliševali so jo na ptujski sodni in končno po dolgem mučenju usmrtili. Za 1. avgust 1669 poroča Povodem o usmrtni tleh čarovnice v Ormožu. Kronist poudarja, da so bili takratni sodniki zelo zaslepljeni; zato ni čudno, da se je vera v čarovanje tako dolgo obdržala in da so tisoči izgubili svoje življenje. »Danes« — pravi Povod — je kaj takega nemogoče, kajti vsi smo, bolj kot naši predniki, prepričani, da je vera v čarovništvo prazna. Vsi osumljeni bi se danes z nami vred veselili življenja.

Izobrazba v borbi proti zaostalosti

Proti koncu 17. stoletja je končno vedno bolj zmagovala razsodnost in prenehalo je mučenje nedolžnih žrtv. — Cloveštvo se je vedno bolj otrevalo mračnjastva, kajti razvoji znanosti mu je končno odvrli oči. Spoznal je, da je človeška volja in izobrazba tisto mogočno sredstvo, ki uravnava usodo in kroji človeško srečo. — Za to splošno ljudsko izobraževanje pa so zadolžene v prvi vrsti številne javne knjižnice po naših slovenskih mestih in vaseh. Te velike in odgovorne naloge so dobro zaveda tudi naša pomembna kulturna ustanova, združena »Ljudska in študijska knjižnica« v Ptuj. Tej naši ptujski kulturni postojanki se je v zadnjem času posrečilo zbrati potrebna materialna in denarna sredstva za rojstvo »poučujoče knjižnice«, ki bo onesla številne knjige med naše podeželsko prebivalstvo. Svojo pravo pot bo usmerila v naše Haloze, kjer najdemo še danes ponekod zakoreninjene ostanke vraževerstva. Zaradi tega je koristnost poučujoče knjižnice za te predele tem pomembnejša in nramo, da bo ta kulturni podvig rodil obilne sadove.

Osebnost kronika

ROJSTVA

na matičnem področju Ptuj

ROJSTVA: dečke so rodile: Marija Vindš, Apače 111 — Alojza; Ana Klep, Prepolje 35 — Ivana; Ivana Vdovič, Bistovce 6 — Branka; Jožefa Horak, Kajžar 49 — Marjana; Marija Ropić, Belski vrh 58 — Jožefa; Ana Bukovič, Kočice 27 — Milana; Marija Simončič, Prerod 12 — Milana; Čeh Marija, Spuhlje 136; Genovefa Ljubec, Markovci 93 — Branka; Alojza Gorišek, Skrbilje 8 — Danijela.

Deklice so rodile: Ivana Podplatnik, Placarova 7 — Ljudmilo; ja,

Ivana Sakelšek, Tržec 39 — Ivanko; Marija Gomerčič, Ptuj — Ido; Marija Zavec, Rotman 58 — Rozalija; Antonja Marušek, Draženci 57 — Zlatko; Ana Cafuta, Kidričevo 68 — Justino; Ivana Petrovič, Bukovci 85 — Majdo; Angela Vidovič, Apače 144 — Ireno.

POROKE

POROKE: Janez Kučec, mlinar iz Ptuja, in Ana Čampa, knjigovodkinja iz Ptuja; Anton Žagar, gozdna tehnik iz Ptuja, in Friderika Vauportič, uslužbenka z Ptuplatnika, Placarova 7 — Ljudmilo; ja,

SMRTI

SMRTI: Ivan Ahmurov, Ptuj, Prešernova 21, roj. 1890, umrl 7. 9. 1959; Ana Zmavc, Dragovci 9, roj. 1913, umrla 1. 9. 1959; Darja Širec, Ptuj, roj. 1959, umrla 27. 8. 1959.

80 MILIJONOV TELEVIZIJSKIH SPREJEMNIKOV

Na vsem svetu je po čim hitreje »Broadcast« približno 80 milijonov televizijskih sprejemnikov. Samo v ZDA je okrog 50 milijonov sprejemnikov.

OGLAŠITVE

PTUJSKI TEDNIK

Za vsakogar nekaj zanimivega

Ženitveni oglasi skozi tisočletja

* Leto 3000 pred našim štetjem: Hutub, sin opečnega tiskarja v mestu Ur, se bo oženil. Dvajset porinčel ima za seboj in je velik in močan. Mnoge bodo prišle, le ena bo ostala. Največ dve.

* Leto 1500: čedna Ptahtova svečenica, odpuščena iz svetišča zaradi majhne napake, deviška kot boginja meseca in vitka kot vojščakova puščica, sedem let starejša od desetih let, bi se rada poročila z mladim častnikom mornarice na Nilu. S široko pahinjačo v levici čaka sleherni večer pri tretjem stebri Isinega svetlišča zraven pristaniškega svetilnika.

* Leto 1310: Rimski stotnik v rezervi s številnimi odlikovanji, odpuščen iz vojaške službe v štiridesetem letu življenja, pogumen in močan kot orol, kateremu je služil, išče zakonsko družico. Pogoja sta plavi lasje in gospodinjstvo znanje. Germanske osvobodilke niso izključene.

* Leto 1520: mlajši učitelj učnosti na rimski visoki školi, po rodu Grk, išče ljubečo soprogo, ki naj ne bo starejša od dvajsetih let. Če zna pisati in je literarno izobrazena, je lahko tudi kristjanka.

* Leto 1530 po našem štetju: grajska gospodična lepe postave in s se lepšo doto si želi vitezja dobrega imena, čeprav brez posesti.

* Leto 1780: gospodična 18 let, izbrane postave in izobrazbe, čednih manir in vzorne vzgoje, ne brez izkušenj, brez lastne krivde brez premoženja, je pripravljena skleniti zakonsko zvezo s premožnim gospodom tudi starejšega letnika.

* Leto 1810: štiri zelo lepa dekleta, stara 18 do 24 let, vsaka ima po štiri tisoč goldinarjev dote, si želijo v mesto. Postale bi dobre gospodinje, dorašle slehernemu delu, po tej poti pa iščejo ženinke zato, ker živijo v določenem kraju daleč na podeželju. Zanimajo se za subjekte naj pišejo pod šifro »iščite, pa boste našli«.

* Leto 1860: osemnajstletna dama iz ene najbolj spoštovanih družin, očarljiva kot Helena, gospodinjka kot Penelopa, domača kot kneginja Ana, čašena in duhovita kot madame Stael, poje kot škrlanček, na klavir igra kot Schumann, harfo obvlada kot Bertrand, sramežljiva je kot Lukrecija, dobroščna kot sveta Elizabeta, požrtvovalna kot miss Nightingale, s čednim premoženjem, išče spremljevalca na življenjski poti, po možnosti poštnega uradnika, da bi mu sladila proste trenutke.

* Leto 1903: preprosto nedolžno dekle iz predmestja, z otrokom, išče v zakonske namene mlekarja ali čevljarja.

* Leto 1910: diskretnost zadržana. Po tej poti, ki ni več nenavadna, iščem za svojo prijateljico, pošteniaka na vse strani, starega 38 let s smislom za domače življenje in vdanega rodoljuba v dobri državni službi in v položaju, da prehranjuje družino, primerno družico na življenjski poti.

* Leto 1930: dekle tridesetih let išče svoji starosti primerno moža, resnega valutnega značaja. Šifra »Pomlad bo«. Anonimnih ponudb ne upoštevam, pod 80.000.

KDAJ SE JUGOSLOVANI ŽENIJO

Ce se Jugoslovani do svojega tridesetega leta ne oženi, utegne kaj lahko postati star samec, ker v kasnejših letih se veliko težje odloči za zakon.

Statistični podatki iz zadnjih let kažejo, da je bilo nad 82% moških, ki so se poročili mlajši od 29. let. V starosti od 30 do 34 let so jih je poročilo 8%, od 35 do 39 pa manj kot 3%.

Pri ženskah je starostna meja še nižja. Nad 88% Jugoslovanke se omoži pred 29. letom, nad 45% pred 24. letom, skoraj 28% nevest pa je mlajših od 19 let. Samo nekaj več kot 6% nevest je bilo v zadnjih letih od 30 do 34 let in dva odstotka od 35 do 39 let starih.

V južnih pokrajinah se na splošno ljudje prej poročijo kot na severu in zahodu, kar velja zlasti za ženske. Porok, pri katerih je nevesta mlajša od 19 let, je bilo v Sloveniji samo 12%, v Črni Gori blizu 36, na Kosmetu pa skoraj 42%.

ZAKAJ SE ŽIVALIM OČI SVETILJO V TEMI

Pravzaprav se oči živalim ne svetijo, torej ne izražajo svetlobe. In vendar, če ponoči hodimo po ozidu in posvetimo z ženo svetilko, povsod zažare lučke gozdnih živali, od polkov pa do sesalcev. Zelene lučke nam izdajo n. pr. skrito lisico. Če pa posvetimo v človeško oko, se le lahko zaleskeče. Zakaj? Oči živali se svetijo ne isti način kot mačja očesa na kolesih in druga svetleča prometna znamenja: za mre-

žico v očeh teh ponočnjakov je plast, ki učinkuje kot zrcalo. Lunin in zvezdni sij se ojača in odbija na tem zrcalu.

PREPOST HLADILNIK ZA MESO

Večina naših gospodinj se ni ma hladilnika in zato jim bo gotovo prišel prav nasvet, kako lahko obvarujemo meso pred kvarjenjem v vročih poletnih dneh.

V ta namen se bomo poslužili steklenice, ki jo uporabljamo za vkuhanje sadja. Če te nimamo, pa uporabimo podobno stekleno posodo, ki ima nepoškodovan pokrovček in gumijast obroček. Če hočemo spraviti za nekaj dni kilogram mesa, zadošča litrski kozarec, če pa imamo mesa več, tedaj vzamemo seveda večjega. Meso, ki ga spravimo, mora biti seveda sveže in oprano, odločimo ga pa tudi od kosti, posolimo in navlažimo z oljem. Kje smo to storili, položimo meso v dobro opran in steriliziran kozarec; meso pritismo z roko, da ni nikjer praznega prostora. Tako stlačeno meso zalijemo s čistim oljem, ki naj ga povsem prekrije. Kozarec pokrijemo in pokrov pričvrstimo. Postavimo ga na hladno in temno mesto. Tako shranjeno meso lahko uporablja gospodinja, nekaj dni, vendar mora preostalo meso vedno zaliti z oljem, da se ne pokvari. Ko porabi vse meso, lahko uporabi olje za pripravljenost druge hrane. Ta mali hladilnik bo nedvomno pomagal vsem tistim gospodinjim, ki si še niso mogle nabaviti večjega hladilnika in bo ostalo meso nepokvarjeno lahko tudi po več dni.

DOBER USPEH PTUJSKIH KAJAKAŠEV V MARIBORU

V nedeljo so gostovali člani »Splavarja« v Mariboru, kjer je bila veliko tekmovalcev kanuistov in kajakašev iz Slovenije in Hrvaške. Tega tekmovalstva so se udeležili posamezni člani domačega »Splavarja«, ki so se z veliko borbenostjo borili za najvišja mesta. Na lepem jezeru na Bresternici so se zbrali najboljši tekmovalci, da bi se pomerili v kajakah in kanuih na mirnih vodah. Kot glavni favoriti je bil državni prvak na mirnih vodah Lipokapič, ki je tudi na tem tekmovalstvu zavel večino prvih mest. Lipokapič je član mariborskega brodarkega društva »Sidor« in je večkratni prvak Jugoslavije. Na prvi progi 500 m kajak je osvojil prvo mesto Lipokapič, drugo pa Pavličev Sergej (član brodarkega društva »Splavar«, kar je lep uspeh za našega tekmovalca).

Na progi 1000 m — kajak je prav tako osvojil prvo mesto Lipokapič, drugo mesto pa član »Splavarja« Vidovič Franc. V tekmovalstvu za mladince sta nastopila člana »Splavarja« Artenjak in Rebernik. Oba sta posegla v borbo za prva mesta in osvojila drugo mesto. To je na koncu sezone lep uspeh ptujskega brodarkega društva.

SLAB ZAČETEK PTUJSKIH NOGOMETAŠEV

Po težkih napornih kvalifikacijskih tekmah so domači nogometaši šli na enomesečni odmor. Takoj po odmoru so bile pred vrati tekmovalstva v nižji ligi. Za to tekmovalstvo se nogometaši

Drave niso preveč resno pripravljali, ker so pričakovali, da bi letos tudi brez velikih težav osvojili prvega mesta pri igralcih Drave. Toda ni tako!

Brez resnega treninga ni moglo dosega uspehov in osvajati dragocenih točk. V prvi prijateljski tekmi v Murski Soboti s članom prve slovenske lige, je bilo pričakovati, da je letos prvak v mariborski coni že določen, ker ekipa Drave ne bo imela resnega nasprotnika. Tekma v Murski Soboti je bilo zelo zanimiva in izenačena. Ekipi sta se precej trudili in menjali v vodstvu. Končni rezultat tekme je bil realen: 3:3.

V nedeljo je bila odigrana v Lendavi prva prvenstvena tekma mariborske lige med Dravo in dobačo Nafto. Vsi so pričakovali uspeh Drave, toda ekipa Drave je zatajila in borbeni igralci iz Lendave so osvojili prve točke v letošnjem prvenstvu. Igra je bila enakovredna v prvem polčasu, obe moštvi sta se poizkuševalno borili za čim boljši uspeh. Domačini so predvsem v drugem delu prevzeli iniciativo in svoje roke in večkrat nevarno in ostro ograjali vrata Drave. Proti koncu tekme je bilo domače moštvo gospodar terena in zaslužno zmagalo z rezultatom 4:1. Častni gol za Dravo je dal Mesarič. Sodil je dobro Gerenčar.

V Kidričevem je moštvo Aluminija brez velikih težav premagalo v prvenstveni tekmi Korotan iz Prevalj z rezultatom 4:1.

V nedeljo bo v Ptuj derby domačih klubov Aluminija in Drave. Tekma bo zelo zanimiva in upamo, da bodo gledalci prišli na svoj račun. Pa.

ATLANTIDA JE V RESNICI OBSTAJALA

Sovjetski fizik in matematik, prof. Nikolaj Lednev je po dvajsetletnem proučevanju prišel do zaključka, da je Atlantida v resnici obstajala. Bil je to ogromen otok, ki se je raztezal na stotine kilometrov daleč na zahod od Gibraltarja. K temu legendarnemu kontinentu je pripadala tudi skupina manjših otokov, ki so segali skoraj do ameriške celine.

Za profesorja Ledneva je odločilen dokaz za obstoj Atlantide ne navadno oblikovanje morskoga dna na področju zapadno od Iberskega polotoka, ki se popolnoma sklada po Platonu v četrtem stoletju pred z geografskim opisom Atlantide našim štetjem. Ta opis je Platon napravil na podlagi še starejših virov. Sovjetski učenjak je mnenja, da se je Atlantida pogreznila v morje s svojimi 60 milijoni prebivalcev približno v sredini drugega tisočletja pred našim štetjem, t. j. v času, ko je prišlo na Zemlji do večjih geoloških in klimatskih sprememb.

POGUMNI MAČEK

V ameriške atomske laboratorije Oak Ridge je vdrl maček. Zamikalo ga je 150.000 miši, ki jih tam hranijo za poskuse. Maček je napravil »krvavo rihto«. Ufeli so ga namreč, ko je pospravil petintrideseto miš.

HIŠA ZA LUNO

Pred kratkim so pokazali novinarjem v New Yorku prvo »hišo« za na Luno. Poleg stanovanj, bodo v tej hiši tudi laboratoriji, delavnice in drugi prostori za raziskavo Lune.

Ta kovinska hiša — zaenkrat so pokazali samo njen model, pa naj bi bila v resnici dolga 113 m, široka 33 m in visoka 21 metrov. Njena streha je močnejša od sten iz aluminijeve litine, ker pričakujejo, da bodo potnikom v vesemiru bobnali nad glavo večji ali manjši meteorji.

Povest za take, ki radi preveč govorijo

Zivela sta dva prijatelja. Prvi je bil molčeč, drugi pa je venomer brez potrebe govoril in klepetal. Prijatelj ni vedel, kako bi ga ozdravil klepetavosti. Premišljeval je in premišljeval, pa se je nekega dne domislil in povedal klepetavcu tole zgodbo:

— V nekem jezeru ob vnožju velikega hriba je živel želva. Nekega dne sta prileteli tjakaj dve goski in se seznanili z njo. Naslednjega dne sta zopet prileteli in tako so vse tri postale dobre prijateljice.

Ko se je približala deževna doba, sta goski rekli:

»Draga prijateljica, jutri morava zapustiti ta kraj. Na jugu ima lepo bivališče. Ali hočeš tudi ti z nama? Potovanje bo zelo zabavno.«

»Prav rada,« je odvrnila želva, »a nimam peruti.«

»To bova že uredili,« sta rekli goski, »samo če znaš molčati.«

»Molčala bom,« je odgovorila želva, »le vzemite me s seboj.«

Naslednjega dne sta prileteli goski in sta v svojih kljunih držali palico, vsaka na enem koncu. »Primi palico v sredini z zobmi in ne zini nobene besede, dokler ne prispmo na cilj.«

Želva je storila, kar sta ji goski rekli.

Goski sta se dvignili in odleteli, držeč želvo na palici.

Ko so tako leteli nad vasjo, so jih opazili otroci in začeli klicati:

»Glejte želvo v zraku! Glejte goski z želvo! Ste že kdaj videli kaj podobnega?«

Želva se je razjezila. Ni se mogla premagati in zavpila:

»Zijala, zijalasta!«

Toda v tistem hipu je izpustila tudi palico iz ust. Padla je na tla in se razletela.

Prijatelj je končal zgodbo.

Od tedaj je klepetavec pazil na svoje besede in ni nikoli govoril več, kakor je bilo potrebno.

Svet potrebuje starejše ljudi

Francoski biolog Jean Rostand je na neki svoji konferenci izjavil, da tudi največji pesimisti na skrivnem težijo na tem, da bi čim bolj podaljšali svoje življenje, pa četudi samo za to, da bi se prepričali o pravilnosti svojih pesimističnih napovedi. Marsikdo je mnenja, da je podaljšanje človekovega življenja na škodo človeške skupnosti, ker da ovira napredek in intelektualno obnovo.

Dejstvo pa je, da vedno večja kompleksnost tehničnih in splošnih človeških problemov zahteva vedno večjo izobrazbo in temeljitejšo pripravo. Ljudje smo preveč bežni opazovalci vsega, ki postaja vedno težje za odkritja, čim bolj se skušamo z njim seznaniti. Starejši ljudje s svojimi izkušnjami postajajo zato za človeštvo vedno bolj dragoceni. To pomeni,

da bo človeštvo imelo vedno večjo potrebo svojih starčkov in njihovih izkušenj.

Nekateri starejši ljudje so poskušali ohraniti svojo mladost in svoje sile z različnimi pomlajevalnimi sredstvi. Vendar pa imajo ta sredstva tudi svojo negativno stran, pa čeprav za trenutek uspejo v svojem namenu. Ljudje, ki se jih poslužujejo, pridobijo sicer za neko krajšo dobo nove sile, potem pa zopet naglo ugasnejo kot sveča na preprihu.

Pa poglejmo nekatere slavne starčke naše dobe.

Winston Churchill ima sedaj 84 let in še vedno kadi svojo cigaro, čeprav številni zdravniki trdijo, da kajenje skrajša življenje. Alfred P. Sloan in Charles Kettering, dva magnata ameriške industrije General Motors, imata sedaj 83, od-

OBVESTILO ABSOLVENTOM SREDNJIH SPLOŠNO-IZOBRAŽEVALNIH ŠOL (GIMNAZIJ) IN STROKOVNIH ŠOL, KI ŽELIJO VS TOPITI V UČITELJSKO SLUŽBO

Zaradi pomanjkanja učnih moči na obveznih šolah, tako za razredni kakor tudi predmetni pouk, pozivamo absolvente navedenih šol, ki bi se želeli posvetiti učiteljskemu poklicu, da se prijavijo tukajšnjemu Odseku za prosveto in kulturo.

Pedagoški center pri Svetu za šolstvo LRS v Ljubljani bo vse prijavitelce poklical v tečaj za pedagoško in metodično pripravo za šolsko delo.

Absolventi srednjih šol morajo imeti za sprejem v učiteljsko službo naslednje pogoje:

1. dopolnjeno 18. leto starosti,
2. maturitetno spričevalo ali spričevalo o diplomskem (zaključnem) izpitu srednje strokovne šole,
3. telesno in duševno sposobnost za učiteljski poklic, ki jo pred namestitvijo ugotovi uradni zdravnik,
4. potrebne moralne in politične kvalifikacije za učiteljski poklic.

Pravilno kolkovane prošnje naj absolventi pošljejo tukajšnjemu Odseku za prosveto in kulturo.

ODSEK ZA PROSVETO IN KULTURO OBLO PTUJ

Vabilo

na veliko

ribiško veselico

ki bo v nedeljo, 13. septembra 1959, v gostilni pri »Rožiki« v Ptuj, s prčetkom ob 14. uri. — Srečolov in vesel ribolov, postrežba na več načinov pripravljene ribe in druge specialitete. — Dobra kapljica! — Ples!

Vijudno vabljeni!

Prebivalci Ptuja in okolice

Oglejte si razstavo grafike in risb s socialno tematiko, ki jo prireja Jakopičev paviljon iz Ljubljane pod okriljem Zgodovinskega društva v Ptuj v počastitev 40. obletnice Zveze komunistov Jugoslavije.

Otvoritev razstave bo v nedeljo, 13. septembra 1959, ob 10. uri v dvorani na magistratu (poslopje stare občine). Razstava bo odprta do 25. septembra 1959, in sicer vsak dan od 10. do 13. ure in od 15. do 17. ure.

Sole naj organizirajo ogled pod vodstvom svojih vzgojiteljev. V poštev prihajajo: 7. in 8. razred osnovnih šol, gimnazija, učiteljišče in Vajnska šola.

Vijudno vabi

ZGODOVINSKO DRUŠTVO PTUJ.

Upravni odbor Dijaškega doma v Ptuj razpisuje mesto

GOSPODINJE

z odgovarjajočo izobrazbo ali večletno prakso, in sprejme v službo

samostojno kuharico

Informacije daje uprava zavoda.

Objave in oglasi

Prodaj

KOPALNO KAD, pocnikano in razno kuhinjsko in sobno pohištvo prodam. Naslov v upravi.

12 arov STAVBENE PARCELE v Moškaneh prodam. Naslov v upravi.

SPALNICO, mehko, dobro ohranjeno, in štedilnik »Tobi« ugodno prodam. Naslov v upravi.

SOBNO KREDENCO, 4 stole, kauč in omaro prodam. Naslov v upravi.

Prodaj

PRODAM ženski rjavi plišasti plašč. Naslov v upravi.

ZIDAN ŠTEDILNIK (levi), električni štedilnik in trdo spalnico mahagoni prodam. Vprašati Vrabčič, Ptuj, Ljutomerska 16/II, levo.

PRODAM šivalni stroj »Singer«, pletilni stroj in pohištvo za dnevno sobo. Vprašajte v upravi.

Stanovanja

PRAZNO ALI OPREMLJENO SOBO v Ptuj išče učiteljica glasbe. Naslov v upravi.

Seviba

GOSPODINJSKO POMOČNI

CO išče štiričlanska družina. Gospodinjski stroji, dobra plača, stanovanje novo. Kopčar, Stožice 213, Ljubljana.

STREŽNICO za 7 ur dnevno iščem. Naslov v upravi.

Obrtna delavnica »Mizarstvo« Muretinci, pošta Gorišnica, razpisuje delovno mesto

KNJIGOVODJE

Pogoj: srednja strokovna izobrazba s prakso. Plača po dogovoru. Interesenti naj se javijo osebno ali pismeno. Nastop službe s 1. oktobrom 1959.

Kino

MESTNI KINO PTUJ

predvaja od 11. do 13. septembra t. l. francoski barvni film »Tamango« in od 15. do 17. septembra t. l. ameriški film »Demonska žena«.

KINO DORNAVA predvaja 12. in 13. septembra t. l. nemški barvni film »Lažni kapetani«.

KINO MURETINCI predvaja 12. in 13. septembra t. l. angleški barvni film »Sejem želja«.

KINO »VEDROST«, MIKLAJZ PRI ORMOŽU predvaja 13. septembra t. l. mehiški film »Mladi Juarez«.